

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVARMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Nemzetiszinü darabontok.

Ha a darabont szó fogalmának tartalmát elemezni akarjuk, koalíciós logikával a következő elemeket találjuk meg benne: kormányzás a nemzet nélkül, összeütközés a nemzettel, az alkotmány megsértése, a demagógia terjesztése, az abszolutizmus megszilárdítása, stb. stb.

Megállapították a koalíciós nemzeti oroszánok, hogy mindez beleütközik az 1848 : 32. t.-c. a) pontjába s így a darabontok felelősségre vonhatók.

A darabontok ellen emelt vádban két jellegzetes momentumot különböztethetünk meg. Az egyik az, hogy a királyi hatalomra támaszkodva vállalkoztak a kormányra, a másik, hogy a népre támaszkodtak, miután azt demagógiával félrevezették. Eszerint hát darabont kormány az, amely a népre és a királyra támaszkodik s azért megbélyegzendő. Azt természetesen nem szabad firtatni, hogy mi van hát e népen és a királyon kívül szép Magyarországon? Sajnos, nem lehet elmondani, hogy semmi sincs ezen kívül. Van bizony. Van vagy ezer mágnás, nagybirtokos, latifundiumos, pénzarisztokrata, egyházi javakban dúskáló nagy hazafi. És ezeket képviseli a koalíció, mást nem.

De ha már itéletet kell mondania a nemzetnek valakik fölött, akkor ne elégedjék meg az egyszerű darabontokkal, hanem nézzön körül. Megtalálja a darabontoknak igazi, hamisítatlan fajtáját: a nemzetiszinü darabontokat.

A nemzetiszinü darabontok ugyanis kizárólag a királyi hatalomra alapították kormányzásukat és három év óta egy királyi parancscédula alapján intézik az ország sorsát. Elfogadták azt a trónbeszédet, amely kormányzati elvül állította föl, hogy az ország sorsa a királyi akarat szerint intézendő.

Azóta mindvégig rendületlenül kitartottak e kormányzati alapelv mellett s Bécsbe járnak föl ma is kunyorálni, hogy a nemzetnek a minimumra lesröfölt igényei közül legalább a legszerényebbek teljesedjenek.

Ha pedig az osztályharc fölszításáról esik szó, akkor is a nemzetiszinü darabontokat éri a súlyos vád. Mert lehet-e alkalmasabb eszközt találni az osztályok között való egyenlenség felszámolására Wekerle adóreformjánál, Andrassy pluralitásánál? Nem jaidultak-e föl ezekre az iparos- és kereskedő-osztályok, nem néztek-e elkeseredett haraggal a nagybirtokosok felé, akiknek érdekében készüdtök ez a javaslat, nem

háborognak-e a jogtól megfosztott osztályok az amugy is kaszokra oszlo nemzet tagjai között újabb korlátokat emelő pluralitás miatt?

Ha pedig a demagógiáról esik szó, akkor szintén a nemzetiszinü darabontok járnak elől. Mert a világtörténelemben nem adódott még példa a demagógiának olyan mértékben való kifejlesztéséről, ahogyan a nemzetiszinü darabontok a politikát a hazugság művészetévé fejlesztették. Soha annyi üres jelszó és nagyhangú ígérlet nem hangzott szép Magyarországon, mint azóta, hogy a koalíciós oroszánok kezébe került a hatalom. Igérték eget, földet: nemzeti hadsereget, külön vámterületet, önálló bankot, paritást a külügyekben, mindent, ami tetszetős volt a magyaroknak. Már csak az hiányzott, hogy Bécsét Burgostól, kamarillástól együtt Szent István koronájának országaihoz csatolják. Hogy ezt is meg nem ígérték, bizonyára csak azon mulott, hogy nem jutott eszükbe e kuruc gondolat.

És a vége az lett a dolognak, hogy megcsinálták a rossz kiegyezést, fölemelték a kvótát, a tisztí fizetést, behozták a klotúrt, az alkotmánybiztosítékek helyett pedig az annekszióban példát szolgáltatották az összmonarkia közjogi elméletéhez.

Kell-e ennél több ismertető jele a darabontságnak?

De hogy lehetnek darabontok Fejérváryék, amikor Wekerle állította ki számukra a hazafiság legfényesebb bizonyítványát? Mert Wekerle ellenjegyezte azt a királyi kéziratot, amelyben öfelsége magasztalva említi Fejérváry legfőbb hazafiságát.

Az emlékeztetés királyi kézirat, amely a hivatalos lap vezető helyén jelent meg 1906 április 10 én. így szól:

Kedves Fejérváry báró! Kérelmének megfelelőleg önt magyar miniszterelnöki állásától fölmenttem.

Ezen, a legnehezebb körülmények közt példátlan áldozatkészséggel viselt állásában a személyemhez való leghűbb ragaszkodástól, valamint a legtisztább hazafiságtól vezéreltetve, önfeláldozó buzgalommal kitünő szolgálatokat teljesített. Kiváló érdemeit még emelte az önzetlen és sikeres tevékenysége, amelyet Magyarország eddigi válságos politikai helyzetéből a békés kibontakozás megvalósítása körül kifejtett.

Ezen, valamint előzőleg is évek hosszú során át, nevezetesen a honvédség nagymérvű fejlesztése által a trón és a haza körül szerzett nagy érdemeiért önnök hálás köszönetet mon-

dok és biztosítom különös kegyelméről és őszinte vonzalmáról, amellyel önhöz, valamint eddig is, ugyezentül is változatlanul hajlandó maradtok

Kelt Bécsben, 1906. évi április hó 8-án.

Wekerle s. k., Ferenc József s. k.
Ilyen megleghangu köszönő iratot nem kapott még búcsúzó magyar miniszterelnök. A király különösen kiemelte az őz katona hazafiságát. Wekerle miniszterelnök pedig ellenjegyezte a királyi kéziratát, vagyis magáévá tette ennek igazságát. És ugyanaz a Wekerle, aki bizonyítványt állított ki Fejérváry hazafiságáról, most hazaárulónak, darabontnak minősíti Fejérváryékat. Ezek után lehetetlen bele nem bolondulni abba, ha valaki logikát keres a nemzetiszinü darabontok eljárásában.

Tülekednek, de — együtt maradnak.

Egészséges, erőteljes, hatalmas arculütés csatant el a néppárt ábrázatán: függetlenségi kar mérte, sujtotta az ütést. Felett rá a visszhang: ugyanolyan egészséges, erőteljes, és hatalmas arculütés hangzott el menten a függetlenségi párt arculatán is, — ezt már néppárti kar mérte ki koalíciós hitvestársának.

— No most — gondolja az ország — véget ér a nyelvöltögetés, az örökös vénaszszonyos rikácsolás, a pizkolódás, hajbakapás, gyanúsítás, kémkedés és köpködés, a kicserélt pofonok után szétmegy a két koalíciós hazafél, mert itt már lehetetlen az együttmaradás.

Neki is gyürköztek a szétmenésnek, nagy harci zajjal fölvonultak egymás ellen, «ki vele! ki vele!» harci kiáltás zengett a levegőben és elmondták egymásról mindazt, amit az ország úgysis régen tudott, de amit ilyen autentikusan, ilyen nyíltan, ilyen őszintén, ilyen igazán még alig mondott el valaki. Amint a közmondás mondja: Ha összevesznek a hazastársak, nem marad szennyes a kosárban. De nem is maradt ám, egy hatalmas marék sár fölrepült az elnöki szék magasságig is és a mentelmiség fő őrre ugyancsak emlegetheti, hogy ő fölül áll minden sértésen.

Pokolian jól sikerült képeket mutattak be az urak a magyar parlamenti életéről. Ha valaki el találja tenni e képeket s pár hét talán nap múlva ismét közé teszi: s nem marad a koalíció szótárában elég darabont- és hazaáruló- szó, amit feléje nem röpítenének. Ilyen alaposan még nem mondta el a hazaárulók közül senki véleményét a koalíció tagjairól, a függetlenségi párt diszét, a bankostromló vezért még nem küldte a tanyára senki béresnek — ehhez kebelbeli ember kellett.

Es mi fog történni mindezek után? Talán csakugyan szétválnak a koalíció? Dehogy! A

hadakozó, verekedő pártok bölcsői összességük fejüket és Archimedeszként kitalalják a földrengető csudát, hogy nekik semmi közük az eszethez és ez tisztán egyes úriemberek privát, személyes, sőt lovagias ügye. A közönség ugyan pártkérdéseket hallott, szó sem volt egyének magánügyeiről, de ez nem változtatott a dolgon, az úri emberek elintézik egymással a dolgot, a harci zaj elül és a koalíciói verekedő pártjai tovább is együttmaradnak a szentháromságban.

Mert olyanok ők, mint azok a házaselekek, akik egyideig otthon, majd később az utcán, a nyilvánosság szemelátára és füle hallatára verekednek; elmondják egymást mindennek, hajbakapnak, össze is verekednek, de elválni egymástól már nem tudnak többé. Elnek egymás mellett marakodva, túléledve, verekedve, egymás hajába kapaszkodva, egymást utálva, egymástól undorodva — de összekötvé a közös elvtelenség, a közös erkölcsatlenség, a közös bűnök kötelekével és elbódulva a közös konc érzék-izgató szagától.

Mert jól tudják, hogy ha szétszakadnak, ha elválnak — egyikük se élhetne tovább a maga lábán, Ismerik jól egymás furlangjait, taktikáit és fondorlatait, tisztában vannak azzal, hogy a másik cimborá tudja az ő fogásait és viselt dolgait, ismerik egymást kívülről-belülről, tudják, hogy amint egyik kiteszi a lábát a koalícióból, a másik menten elgáncsolja.

Ezért kell együtt élniük, ha mindjárt undorító is az együttélés. Ez a nemzeti koalíció, mely a nemzet megváltására esküdött fel, ez az a nemzeti koalíció, mely félretelve minden egyén és pártérdeket, csak a nemzet boldogítását tűzte ki célul. Ilyen házi marakodás jó arra, hogy egymás nyilatkozataiból még jobban megismerjük őket és azt az undort, amit ők egymás irányában éreznek, az ország tiszteres mértékben érezze át.

De a házi nem szokott várni, míg a marakodó hazastárs kibékül, vagy válik: ha már tűrhetetlen az izletlenség, a rikácsolás, a marakodás, az örökös perpatvar, egyszerűen kiteszi az utcára a tűrhetetlen hazastársakat. Az ország is csak ezt teheti. Kérje kölcsön tőlük, a szótárükből a mottót és kiáltja már egyszer végre az egész koalíció felé: **K i v e l e !**

A városi üzemekről.

A városok országgyűlési képviselői által, a városok jövedelmeinek fokozása érdekében kiküldött hazatartási bizottság jelentésében egy indítvány van arról, hogy a városok az ugynevezett városi üzemeket vegyék a saját kezelésükbe, minthogy azok igen jól jövedelmező vállalatoknak bizonyultak.

Ezt az eszmét egy általánosabban nem csak egy-egy részletben lehet helyeselni. Vagyis nem úgy, hogy minden városi üzemet azonnal házi kezelésbe kell venni, hanem igenis meg lehet és meg is kell ezt cselekedni minden olyan esetben, amikor egy-egy ilyen üzem már jól bevezetve — biztosan kockázat nélkül adja meg a jövedelmet és ebben a városi bevételek sokasítását.

Mert úgy áll a dolog, hogy ha üzemi értékelésről van szó, akkor kellő érzékkel bíró emberek az érem másik oldalát is kötelese megnézni, ebből a szempontból tekintve pedig a városi képviselők fenthivatkozott bizottságának jelentése olyan határozott állásfoglalást jelent, mely méltán ut ugyancsak nagy szöveget azok fejébe, akik a városi vagyonkezelés és gazdálkodás dolgában nem szeretik a sötétebe ugrást.

Mert olvassuk csak, miképpen indokolja a jelentés ezt az indítványt?

»Régóta feltűntést kelt — szól a jelen-

tés, — hogy míg külföldön a városoknak és községeknek tekintélyes jövedelmet adnak azok az üzemek, amelyek városi kezelésben vannak, addig nálunk ezek az üzemek legtöbbször helyen a magán-üzemelésnek vannak átengedve. A fővárosnak is az állam, igen helyesen, milliókat és milliókat fizet segélyként, sajnos azonban, elnézi azt, hogy a legnagyobb hasznát biztosító vállalkozások, mint a világítás és a helyi közlekedés is, magánvállalkozóknak szolgáltatassanak mérhetetlen jövedelmeket.«

Erre az indoklásra nem tehetem, hogy egy-két megjegyzést ne tegyek.

Mindenekelőtt konstatalni kívánom például, hogy a külföldre való hivatkozásban egy kis időrendbeli tévedés csúszott be, rövid félszázad esztendő tudniillik a jelentés szerkesztői nem léteznek tekintenek. Mert igaz ugyan, hogy csakugyan sok nagyváros van a külföldön (Németországban főképpen), ahol a helyi világítás és a közlekedés városi kezelésben van és jövedelmez is, de valahogy azt ne tessék hinni, hogy ez ötven-hatvan év előtt is így volt, amikor tudniillik azokat az üzemeket a semmiből megcsinálták. Tessék csak utána nézni, hogy aki tudja, emlékezzék rá vissza, hogy a gázvilágítást egész Bajorországban, sőt Ausztrián legtöbb városában egy igen élelmes magánvállalat, az augsburgi légszeszgyár részvénytársaság honosította meg, Ausztrián át beszámazott hozzanik is, és az ötvenes és hatvanas években számos vidéki városunkban épített gyárat. Valami ötven évet látott így a világítással s azok a gyarak akkor mind neki jövedelmek. Míg ellenben ma már, mikor a szabadalmi sorban lejártak, a gyarak a haramlasi jognál fogva az illető városok tulajdonába mentek át, s ezek azokat házi kezelésben tartják.

Es e két dolog közt nagy különbség van. Mert egy már kész gyárat, félszázad óta fennálló üzemével, teljesen begyakorolt személyzetével, technikai és kereskedelmi igazgatásával, tehát csupa kipróbált emberekkel alvinni és jövedelmezésbe tartani, az gyermekjáték. Erre azonban nem kell tanácsadás, mert ezt a mi városaink a maguk elméleti és megselelszik; példa rá a hivatkozott Budapest székesfőváros is, melyet még a most utolag beadott és harmincöt millió korona értékű ajándékkal fölértécsesági ajánlat sem fog megtevészeni és elteríteni attól a szándékatól, hogy a légszeszgyárat a maga kezelésébe vegye. A vidéken viszont, Debreczen városáról tudjuk, hogy egy egy évtized előtt, mikor az augsburgi társaság koncessziója lejár, átvette a gyárat, és pompásan jövedelmelteti.

Ellenben ki merné a feljöltséget maga venni abban a tekintetben, hogy vidéki városaink derék jogvégtelt polgármestereinek és tanácsanak azt ajánlja, hogy azok maguk alapsanak gázgyári vállalatot? Szép kis dolgok nőhetnék ott ki magukat, ahol kereskedelmi és mérnöki szakértelem hiányában nekivágnának a város urai, és elkezdnék újra feltalálni a gázvilágítási üzem apró titkait. Egy-két évtized alatt mindenesetre beletanulnaak, de ki fizetné helyettük a tandíjat?

Szóval ez a dolog egy kétélű fegyver, amelyivel jó lesz csinálni banni, és szépen megvárni, amíg a városok által adott koncessziók letelnek, s nemcsak a gyarak, de a kész üzemek, az eleven üzlet, a maga biztosított jövedelmességével szerződés szerint ráháramlik a városokra. Ahol, tudniillik, már van ilyen üzem. Ott ellenben, ahol még csak ezután csinálnak meg, csak bízzák ezután is üzletemberekre, akiknek szakértelmével, körültekintő óvatosságával és rátermettségével úgy sem birhat más, csak az, aki ilyen üzemekben nevelkedett. Az egyedüli, amit tenni lehet, az hogy a belügyminisztérium az ilyen üzemek létesítése céljából kötött szerződéseket jogi, műszaki és kereskedelmi szempontból lehetőleg még szigorúbb ellenőrzés alá veti, mint eddig vetette. És akkor el lehet érni ugyanazt a célt, amelyet a jelentés elérni óhajtat, tudniillik a vállalat jövedelmességében mindjárt az első évben részecsadni fognak a városok is.

Es ami áll a világítási üzemről, ugyanazt mondhatjuk a helyi közlekedésről is. Könnyű, például, Bécs székesfővárosnak most milliókat beszédni az utcai vasúti forgalmából, mikor egy évtized előtt egyszerűen rátette a kezét a virágozó magánvállalatra. De ugyanaz a szenális Lucger, honunk kiváló barátja, vajjon hol volt, mikor ezt a vállalatot alapították? Vagy egyáltalában, mióta főpolgármesteré Bécsnek, micsoda közművet létesített, mit alapított, mit alkotott? A válasz kétségbeeséjében negatív kérdésekre, és így egész határozottsággal feltételezhetjük, hogy a bécsi vasúthalmozatot ő ugyan soha ki nem építette volna, még kevésbé tette volna jövedelmézővé. Mert ahhoz, hogy egy sok milliót vállalt létrejöjjen és jövedelmezzen, ahhoz éppen olyan istenadta tehetség kell, mint például az operai tenór szereprek betöltéséhez. Lehet vaiaiki tehát igen jó polgármester, a városi színházban azonban még sem énekelheti a Tanhusert és kénytelen énekest fogadni, vagy be kell csukni a színházat.

Prózára fordítva ez annyit tesz, hogy a közlekedési üzemeket is tessék egészséges üzleti alapon létesíteni és ne adjunk városainknak arra tanácsot, hogy a polgárok vagyonaat kísérletekbe öljék. Az üzletemberek, kik milliókat, vagy csak százakkal is mennek bele egy ilyen vállalatba, sokkal jobban el fogják találni annak létföltételeit, mint az idegen pénzzel dolgozó városi hivatalnok és szakfélék. Es ha észrevesszük, hogy atlanuk a számadásaikon, akkor attól sem idegenkednek, hogy a jövedelmükből aránylagos részt juttassanak a városoknak.

Az egyedüli feladat tehát az üzemek tekintetében az lenne, megtalálni a módját, miként lehetne a városoknak ezt a jövedelmét mentül magasabbra emelni? Eddig az volt a szokás, hogy a bruttó bevételből kapott a város három vagy négy százalékot. De el lehet képzelni más megoldást is, például, ha a város az utcai területét csak bizonyos számú törzsrészvényért adja oda használatra, s aztan kiköti, hogy az elsőbbségi részvények (mondjuk) hétszázalékos jövedelmességé után ami fennmarad, abból a törzsrészvények kamatját kell fizetni. Ha aztan az alapítóké tizennégy százalékot jövedelmez, akkor már a város ugyanannyit keres, mint a vállalat. Számokról lévén szó, természetesen ezek rugalmas fogalmak és a hétszázalékos példa csak példa, amelynek tételt az alku állapítja meg végérvényesen.

Ne azt ajánljuk tehát a városoknak, hogy kockázatos vállalatokba menjenek bele, hanem hogy szakértelemmel készített és átvizsgált szerződéseket kössenek, és így tegyék jövedelmézővé a városi üzemeket.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. február 18.

— **Megyegyűlés.** Csongrádvámegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 26-an délelőtt 10 órakor tartja rendes évnegyedes közgyűlést, a vármegychaz nagyereményben. A közgyűlés tárgysorozatanak általánosabb érdekű ügyei a következők: Alispáni évnegyedes jelentés. — Alispáni jelentés a községi közdíjútak 1908. évi állapotáról. — Alispáni előterjesztés a szeged-dorozsmai kongóút 5 300—7 357 kilométer közti szakaszának kiépítéséről és a Mindszenten létesítendő munkaház-telep céljaira megvett területek adásvétele tárgyában. — A vármegyei nyugdíjszabályrendelet módosítása és a községi s körjegyzői nyugdíjszabályrendelet módosítása. — Alispáni előterjesztések a megyebeli községek közegészségügyi beosztásának módosítása, a községi és körorvosok lakáspénzének megállapítása az ezek részére járó fuvardíjak, rendelési, beteglátogatási és műtéti, végül a távollási díjaknak szabályrendelettel való megállapítása tárgyában. — Kolozs- és

Abauj vármegyék közönségének feliratai a vármegyei számvevőségek visszaállítása tárgyában. — Pécs város közönségének körirata az összes köztisztviselőknek és a katonáknak a közönségi köztelhervelésbe való bevónása tárgyában.

— **Löttek az önálló jegybanknak.** W e k e r l e S a n d o r miniszterelnök a napokban ismét Bécsben járt és kihallgatáson volt a királnál. Az audienca egy óra hosszat tartott s félhivatalosan azt jelentik róla, hogy a miniszterelnök, ezúttal a folyó ügyekre vonatkozólag tett előterjesztést a koronának. Persze ez a szokott félhivatalos frázis, mely mögött sok minden fér meg könnyelmesen. Na!unk a közvélemény a homlokterében álló bankkérdéssel hozza kapcsolatba a miniszterelnök ezt az audienciáját, annál inkább, mert megelőzően félhivatalosan is arról volt szó, hogy a miniszterelnök utazása előtt tartott minisztertanács ebben a kérdésben állást foglalt és a szakbizottságnak adandó utasításokat állapította meg. Találkozása volt ezúttal a miniszterelnöknek az osztrák új pénzügyminiszterrel és az osztrák-magyar bank volt főkormányzóval: B i l i n s z k y v e l i s, akivel bécsi híradás szerint rendkívüli hitelműveletekről tárgyalt. Hogy a bankkérdés dolgában is tanácskoztak-e, erre nézve hiányzik minden értesülés, de valószínűtlen, hogy ne tanácskoztak volna. Annál feltűnőbb B i l i n s z k y miniszternek a pénzügyminiszteri állás hivatalos elfoglalása alkalmakor tett érdekes nyilatkozata. Az osztrák pénzügyminiszteriumnak az alkalmossal előtte tiszteltő tisztviselőnek ugyanis a többi között a következőket mondta: — Mig önök tovább teljesítették megszokott eddigi kötelességüket, addig én legelsőbb parancsra az állami ellenőrzést gyakoroltam a jegybank fölött, amelynek a belföldön és a külföldön egyaránt kipróbált és dicsért, szigorúan egy séges igazgatási remélhetőleg tovább is főntartható lesz, a monarchia és a két állam hasznára — Nyilvánvaló, hogy Ausztria új pénzügyminiszterének, aki a bank főkormányzója volt, illetően nyilatkozata rendkívüli jelentőségű.

— **Bíróválasztás Csongrádon.** A L u d r o v a i Tóth István bíróságának a közgazgatási bíróság határozatával történt megsemmisítése folytán megüresedett csongrádi községbírói állást a napokban töltötték be a szomszéd városban, választás útján. A három jelölt közül ez alkalommal N a g y P a l Imre 330, B o r b a s József 120 és D r a g o n K a r o l y 15 szavazatot kapott és így N a g y P a l Imre lett Csongrád új főbírája. Érdekes jelenség, hogy a szociálisták is N a g y P a l Imre megválasztását segítették elő.

— **Kitüntetés.** Ö felsége a király J u r e n á k Gyula nyugalmazott gazdatisztnek, aki 46 évig működött e minőségben, legutóbb mint a gróf Berchthold-féle árpádhalmi uradalom tisztartója, nyugalomba vonulása alkalmakor, köszönetül gazdasági és közéleti tevékenysége elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntetett gazdatiszt a gazdatársadalomnak volt hasznos, munkás tagja egy emberöltőt át. Természetes hát, hogy a gazdatársadalom rokonszenve kísérte ezt a legfelsőbb királyi elismerést. Ehhez képest C i a t r i c i s L a j o s dr. alispán, akibe K e l e m e n Béla főispán a kitüntetés aktáit és az érdemkeresz-

tet áttette, a kitüntetett férfinak a gazdatársadalom jelenlétében, a gazdasági egyesület helyiségében fogja f. hó 21-én, vasnap délelőtt 11 órakor, az érdemkeresztet ünnepélyesen átadni. Ezen ünnepélyes aktusnál minél tömegesebb jelenlétre hívjuk fel ezennel mi is a szentesi gazdatársadalom tagjait.

— **Emlékirat az új ipartörvényről.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara most adta ki az ipartörvény tervezetéről még az ősszel megtartott beható ankétjának megállapításait, melyeket annak idején lapunkban behatóan ismertettünk. Ezt az emlékiratot terjeszti fel a kamara a kereskedelmi minisztériumhoz, rendben felsorolva az általunk az ankét alkalmával ismertetett kívánásokat. Az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről szóló törvénytervezet tárgyában készült emlékirat főképpen arra fektet súlyt, hogy a reformokat a kereskedelmi miniszter fokozatosan, ne egy törvény keretében oldaná meg.

— **A mindszenti munkásházak.** C i c a t r i c i s Lajos dr. alispán a mindszenti munkásházak sorsának végleges lebonyolítása céljából a napokban C s e r g ő Károly dr. várm. aljegyző kíséretében Mindszentre utazott ki. Ez alkalomra az alispán összehívatta a községhezazhoz a munkásház építő bizottság tagjait, valamint az érdekeit szőlőföld tulajdonosokat, akikkel a bizottság földjük átengedésére nézve eddig megállapodásra nem jutott és ezekkel a tárgyalásokot olyan eredményesen vezette, hogy egy részüket sikerült engedékenységre bírnia. Persze még mindig akadnak néhányan, akik olyan árt kértek földjükről, amelyet megadni lehetetlen volt, miután a megvett területeknek mintegy 20 százaléka utcák céljaira fog szolgálni, amit tehát viszonteladásra értékesíteni nem lehet. Az alispán rendkívüli türelemmel és a ügyeszeretettel folyó kitarással tárgyalt a makacsodókkal és remélhető, hogy most már az úgy kedvező megoldást nyer. A most folyó tárgyalások befejeztével megállapítottak, hogy a mutatózó akadályok dacára is megszerezhető mintegy 300 munkásporthoz való terület, úgy, hogy a legcsekélyebb birtokosok földjének megszerzése ma már elmélhető. A tervbe vett 300 portából az alispán egyelőre a munkások között csak 250 portát osztana ki. A többi 50 portát részint azok a földjüket eladott volt tulajdonosok kapják, akik házhelyet kötöttek ki maguknak, részint pedig olyan iparosok, akik az új telepen óhajtanának letelepedni. Az alispán egyben intézkedett, hogy a lakossággal a portaszerezés feltételeit közöljék, hogy így — aki a munkás telepen óhajt házhelyet nyerni, — ez iránt mielőbb jelentkezhessek. Miután a földmives munkások már régtől várják ennek az ügynek illetően kedvező fordulását, remélhető, hogy a tavasz nyíltára már épülni is kezd majd Mindszentben az új munkás ház-telep.

— **Ifjúsági hangverseny.** A helybéli főgimnázium ifjúsága a mult szombaton minden részletben kiváló sikerű hangversenyt rendezett a színházteremben, segély- és tanulmányi alapja javára. Az estélyt az ifjúsági énekkar rendkívüli precizitással előadott indulólóval nyitotta meg, mely után F u t ő Erzsike adta elő a D i a k i s a s z s z o n y e című monológot nagy rutinnal és bájos közvetlenséggel, sok zajos és megérdemelt tapost aratva. Majd P o l a c s e k R e n é játszotta zongorán S z é k e l y I m r e B a l a t o n i e m l é k - t, korát megszesszárnyaló művészi készséggel, mely fölülmeli játékat a sablonos műkedvelő zongorásokén s a szünet előtt még három szép leányka: H o r v á t h J o l á n, Nagy Vilma és K a t k i c s E l e o n ó r a költötte le a közönség figyelmét a V i g j á t é k e című egyfelvonásos apróság ügyes és temperamentumos előadásával. Szünet után négy főgimnaziumi ifjú A l b e r t é n y i A n d o r, J o b b a n F e r e n c, P é t e r P a l és Z s o l d o s G é z a játszottak sok zenei intelligenciával és nagy készséggel egy operaszünetet, aztán P a s z t o r S á n d o r szavalta a K a r t h o g i h a r a n g o k e című melodramot, melyet a jelenvolt vásárhelyi zenetanár, I v á n k a Z o l t á n zenésített meg szerencsés invencióval. — S z é k e l y L a s z l o z zongorakísérete mellett, olyan hévvel hogy lelkes tapsokra ragadta a közönséget. Majd P o l a c s e k R e n é és P é t e r P a l játszottak el a mesterien B e t h o v e n S o n a t e P a t h e t i q u e - j é t k e z o n g r á n s a z t á n az ifjúsági énekkel adott elő tízes népdalokat. A közreműködőket egyenként érdemük szerint külön-külön kidicsérni, nincs terünk. Legyen elég annyit mondanunk, hogy a közönség úgy az ügyes, gondos rendezést, mint a szereplők igazán érdemes előadását mindvégig a leglelkesebben fogadta és zajos tapsokkal honorálta. Hangverseny után fesztelen, kedélyes táncmultság volt, mely kiváló-kivirradt tartott.

— **Halálhöz.** Mély részvétellel értesülünk, hogy R a c z A n t a l fiatal jogszigorló, Szentes város volt ügyésze, a f. hó 16-án, élete 28 ik évében, Új-Tatrafüredre, hova súlyos bajában gyógyulást keresni utazott, — meghalt. A jobb sorsra hivatott fiatalember hozzátartozóit az új-tatrafüredi fűrdőigazgatóság már napokkal előbb értesítette a beteg súlyos állapotáról, intézkedést kérve hazaszállításra. S ó g o r a, K r i s t ó N a g y A n t a l szemellenőr ennek folytán el is utazott Tatrafüredre, de ott már olyan eslelet állapotban találta fiatal rokonát, hogy a hazautazásra gondolni sem lehetett. Tényleg a vég kezdete volt már ez az állapot, mert R a c z A n t a l f. hó 16-án a halál váltotta meg szenvedéseitől. Holtestét a család hazahozza Szentesre és itt, közvetlenül a vasútállomástól temetik el a református köztemetőbe.

— **Dorozmai ügyvédek véres párba.** Két dorozmai ügyvéd: S c h u l h o f E m i l dr. és K a p p e n b e r g e r F e r e n c dr. összó alkotott a kaszinóban és a szóvita odahevült, hogy S c h u l h o f E m i l dr. tetteleg inzultálta az ügyvédtársát. A dologból persze párba lett, melyet a felek, híradás szerint, a szegedi lovassági laktanyában, súlyos feltételek mellett, karddal kezükben vívtak. A párbaing szomorú kimenetelűt. S c h u l h o f dr. ugyanis a fején olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy eszméletlenül rogyott össze s a párbaingvosoknak sok dolgot adott, míg annyira viték, hogy a súlyos sérülésével haza lehetett szállítani. Ellenfele sértetlen maradt.

— **Megyebál.** Végét jája az idei farsang, mely rendkívüli vigalmas volt, mert némelyik szombatjára két tanctaltság is esett. Farsang három napja vasnap kezdődik, jövő kedden húshagyókedd, aztán jön hamvaszószórdava! a böjt — bizonyára újabb mulatságokkal. A farsangi évadot méltóan fogja bizonyára lezárni a f. hó 20-ki, szombati fényes megyebál, melyet a messzinai szerencsétlenek javára rendeznek s amely iránt széles körökben, a megye egész területén és a környéken nagy az érdeklődés.

— **Felolvasás.** Az izraelita egyház kebelében alakult felolvasó bizottság legközelebbi felolvasás f. hó 21-én, vasnap délután fél 6 órakor tartja, a zsidó iskola termében, B á n t a l v i L a j o s szerkesztő és G á l A l a d a r főgimnáziumi tanuló közreműködésével.

— **Kendervetőmag előadás.** A kender-termeléshez megfelelő vetőmag terjedését elősegítendő, a földmívelésügyi miniszter intézkedése folytán, a kincstári birtokokon 1908 ban termelt, illetőleg Olaszországból beszerzett kendermag, míg a készlet tart, az alábbi helyeken és árakon kapható: A p a t i n b a n, az állami erdőhivatalnál 400 mm. bácskai magyar és 25 mm. olasz első

termés utáni mag. — Péklán, (Bács Bodtög megye) az állami gazdaságban 30 métermérsza olasz mag. — Fogarason a kir. ménésbirtokon 36 mm. olasz mag. — Mezőhegyesen a ménésbirtokon 78 mm. olasz mag. — Magyar mezőgazdák szövetségének. Budapest. Alkotmány-útcá 31. sz. mintegy 100 mm. eredeti bolognai olasz vetőmag. A kendervetőmag kedvezményes ára, termelők részére és vetés céljára a fenti helyeken a vasútállomástról bérmentetlen szállítással 1—3 mm. megrendelésnél, zsákostul, mm.-ként bácskai magyar 30 kor., olasz utáni termék 40 kor., a fogarasi 25 kor., az eredeti olasz mag 60 korona; 4—10 mm. megrendelésnél az ar az olasz eredeténél 15, a többinél 5 koronával több. Ezt meghaladó rendelésnél az eredeti beszerzési ár számítatik, a 10 mm-t haladó rendelések csak a kisebb rendelek kielégítéséért, illetőleg március elseje után foganosítottak. A szállítási költség minden esetben a megrendelőt terheli. A megrendelések közvetlenül a fenti címekre intézendők, de a megrendelést csak úgy foganosították, ha a vételár, vagy az utánvételezésre való felhatalmazás március 1-ig az eladóhoz beérkezett, ezen idő után az előzetes rendelés hatályát veszti. Ha hatóságok gazdasági egyesületek, gazdakörök, vagy szövetségek több termelő részére együtt tesznek rendelést 3 métermérszával nagyobb mennyiségre, az árak megállapítása a szétosztási tétel nagysága szerint történik, mielőtt is a megrendelésben részletezni a hatóságok vagy gazdasági testületnek igazolni kell, hogy kinek milyen mennyiséget adnak ki s a megrendelő felelős a szétosztásnak a kijelentés szerint való foganosításáért. — A földművelésügyi miniszter erre, a gazdasági egyesülethez érkezett értesítésére felhívjuk a gazdaközönség figyelmét.

A makacs meghűlést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A SCOTT-féle Emulsió

annyira kellemes ízű, hogy azok, a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egész-

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő : BÀNFA Lajos.

Kiadótulajdonos a „Szentés és Vidéke“ könyvnyomda.

Szentés város polgármesterétől.

1190/1909. szám.

Hirdetmény.

A köztenyésztésre szánt bikák, kanok és kosok engedélyezési vizsgálata 1909. évi március hó 8-án délelőtt 8 órakor, a Jurenák ház udvarán fog megtartatni. Ennél fogva felhívom mindazokat, kik jóságaiikat köztenyésztésre akarják használni, hogy jóságaiikat a vizsgálat napjára vezessék elő.

Szentés, 1909. évi február hó 6-án.

Magyar

2—1 h. polgármester.

6625—tkv. 908. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Piti Ferenczné szentesi lakos végrehajtatónak Molnár Mária férj. Molnár Józsefné végrehajtatást szenvedő elleni 56 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a szentesi kir. járásbíróság területén levő Szentés város belterületén és határában fekvő a szentesi 8392. sztjkvben A. f. 1. sorsz. a. felvett 2969. hrszámú beltekhez haznak a Molnár Mária férj. Molnár Józsefné nevén álló 1 negyed részére a 884 koronában és a szentesi 11904 sztjkvben A. f. 1. sorsz. a. felvett 13876. hrsz. külső artéri ingatlanok ugyancsak a Molnár Mária férj. Molnár Józsefné nevén álló egy negyed részére 8 korona 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi március hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár két harmadán alul eladati nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserának 10 százalékát vagyis 88 korona 40 fillért, illetve 85 fillért, készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-dekképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Kelt Szentésen, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi december hó 30-ik napján.

Katkics

kir. járásbíró.

Kiadó lakás.

A III. ker. Horváth Gyula utca 40-ik számú háznál, két szoba, előszoba, konyha, éleškamra, fűskamra és külön padlásból álló udvari lakás Szt.-György naptól haszonbérbe kiadó.

Ártézi-kút az udvaron.

Értekezni lehet ugyanott, vagy lapunk szerkesztőségében, a tulajdonossal.

Kiadó lakás és üzlethelyiség.

A Weisz-udvarban Kléner Ferencz cukrász által birt lakás és üzlethelyiség a berendezéssel együtt március 1-től haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. Weisz Bernátnéval.

Eladó ház.

Bellér László örökösinek Daruútcza 14 számú házuk és az artéri ástott Tisza mellett 13 részlet földjük kevező fizetési feltétel mellett eladó. Értekezni lehet ugyanott.

6624—tkv. 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Vecseri Sándor ügyvéd szentesi lakos végrehajtatónak özv. Szoboszlai Szabó Györgyné szül.: Nagy Eszter, mint a kiskorú Szoboszlai Szabó Imre t. és t. gyamja végrehajtatást szenvedő ellen 48 korona tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a szentesi kir. járásbíróság területén levő Szentés város határában fekvő a szentesi 3097. sztjkvben A. f. 4. sorsz. a. felvett 9199—b. hrszámú Dónati ingatlanok a Szoboszlai Szabó Imre kiskorú nevén álló felerészére és pedig az ezen illetőségre C. 25 sorsz. alatt a 3568—tk. 902. sz. végzési következtében és C. 29. sorsz. alatt a 4364—908. tk. sz. végzési következtében özv. Szoboszlai Szabó Györgyné szül.: Nagy Eszter javára bekebelezett özvegyi hasznélvezeti jog fenntartásával a 706 kor. 50 fillérben és a szentesi 6297. sztjkvben Afj 1. sorsz. a. felvett 9034—d. 2. hrszámú Derekegyházoldali ingatlanok ugyancsak a Szoboszlai Szabó Imre kiskorú nevén álló felerészére és pedig az ezen ingatlan részre C. 1. sorszám alatt a 3568/902 tk. szám végzési következtében özv. Szoboszlai Szabó Györgyné Nagy Eszter javára bekebelezett özvegyi hasznélvezeti jog fenntartásával a 470 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi március hó 16. napján délelőtt 9 órakor ezen kir. járásbíróság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserának 10 százalékát vagyis 70 kor. 65 fillért s illetve 47 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ova-dekképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki nem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Kelt Szentésen, a kir. járásbíróság mint tkv. hatóságnál 1908. évi december hó 30-ik napján.

Katkics

kir. járásbíró.

Kiadó lakás.

A helybeli református egyház piactéri bérházában levő s eddig Sinóros Szabó Sándor ügyvéd úr által hasznóbérelt lakás folyó évi ápril. 24-ik napjától kezdődőleg haszonbérbe kiadatik. A lakás áll három utczaiz és egy udvari szobából, előszobából és a szükséges mellékhelyiségekből. Bővebb értesítést a lakásra vonatkozólag a gondnoki hivatal ad.

Szentés, 1909. febr. 3.

3—1

Zolnay Károly
főgondnok.